



Debreceni Ítéltábla

Bhar.II.133/2022/6.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Debrecenben, a 2022. május 16. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A rágalmazás vétsége miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2021. november 24. napján meghozott 1.Bf.323/2021/5. számú végzését helybenhagyja.

A harmadfokú végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Nyíregyházi Járásbíróság magánvádas eljárás keretében bűnösnek mondta ki vádlottat rágalmazás vétségében [Btk. 226. § (1), (2) bekezdés b) pont], és ezért öt egymillió forint végösszegű pénzbüntetésre ítélte. Kötelezte egyben a vádlottat a felmerült bűnügyi költség megfizetésére magánvádló részére.

[2] Az ítélet ellen a vádlott jelentett be fellebbezést elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés végett, majd a másodfokú eljárásban az eljárás megszüntetését kérte a magánindítvány elkészítésére figyelemmel.

[3] A másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék 1.Bf.323/2021/5. számú végzésével a Nyíregyházi Járásbíróság 2021. május 18. napján kihirdetett 8.B.131/2021/5. számú ítéletét hatályon kívül helyezte és az eljárást megszüntette.

[4] A másodfokon eljáró bíróság ítélete ellen a magánvádló részben jogi képviselője útján fellebbezést jelentett be megváltoztatás és a vádlott bűnösségének megállapítása érdekében. A vádlott és védője tudomásul vette a határozatot.

[5] Az ítéltábla a másodfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezéseket tanácsülésen bírálta el a Be. 620. § és 598. § (1) bekezdés b) pont értelemszerű alkalmazásával a Be. 617. § alapján. A harmadfokú eljárásban nyilvános ülés tartására indítvány nem is érkezett.

[6] A magánvádló a fellebbezése írásbeli indokolásában a törvényszék által tett tényállás kiegészítést megalapozatlannak tartotta a sértő közlést illetően a magánvádló tudomásszerzéséről, mert arról sem a vádlott sem a tanúként kihallgatott édesanyja nem tudott vallomást tenni. Mindezeket túl a sértő állításokat a vádlott több internetes oldalon is

közzétette, és a törvényszék megállapításával ellentétben egyáltalán nem állapítható meg kétségtelenül, hogy a feljelentésben szereplő posztot a feljelentése megtétele előtt már észlelte volna 2020. október 19. napján, így a magánindítványa nem elkészült.

[7] A felülbírálat során az ítéltábla mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a magánvádlónak és a jogi képviselőjének a másodfellebbezése joghatályos-e, vagyis alkalmas-e a harmadfokú eljárás megindítására. A Be. 615. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntése esetén. A másodfellebbezés törvényi előfeltétele a Be. 615. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a)-c) pontja szerint a bűnösség kérdésében való eltérés az első- és másodfokú ítélet között.

[8] Elsődlegesen utal arra az ítéltábla, hogy a Be. 615. § (1) bekezdése a másodfokú bíróság 'ítélete' ellen biztosítja a másodfellebbezés lehetőségét. Ennek azonban nincs döntő jelentősége a másodfellebbezés lehetősége szempontjából, mert a Be. 615. § (2) bekezdés b/ pontja szerinti eljárás megszüntetésre egyéb rendelkezések mellett ítéletben, de önmagában végzésben is sor kerülhet.

[9] Megállapította azonban az ítéltábla azt is, hogy jelen ügyben a másodfellebbezésnek a Be. 615. § (2) bekezdés b) pontjában írt feltétele teljesült hiszen a Nyíregyházi Törvényszék az első fokon elítélt vádlottal szemben megszüntette az eljárást.

[10] A felülbírálat során a Be. 618. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont értelmében a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, az ab) alpont szerint azon rendelkezését, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, és a b) pontnak megfelelően az elsőfokú és a másodfokú bírósági eljárást arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

[11] A fellebbezéssel tehát csak az ellentétes döntés, illetve a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezése vagy része támadható, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett.

[12] A harmadfokon eljáró ítéltábla ellenőrizte, hogy az első- és másodfokú bíróság megtartotta-e az eljárási szabályokat. Ennek során nem észlelt a Be. 608.§ (1) bekezdésében felsorolt un. abszolút eljárási szabálysértést, amely a bíróságok ítéleteinek a Be. 625.§ (2) bekezdésének a) pontjában előírt hatályon kívül helyezését indokolná. Vizsgálta azt is, hogy megvalósult-e bármely egyéb eljárási szabálysértés [Be. 618. § (1) bekezdés b) pont], de ilyet sem észlelt.

[13] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy a másodfokon eljáró bíróság által tett kiegészítéssel megállapított tényállás megalapozott és az a harmadfokú eljárásban is irányadó. [Be. 619. § (1) bekezdés]

[14] Helyesen észlelte a másodfokon eljáró bíróság, hogy részben felderítetlenségben megmutatkozó, részben ténymegállapítási hiányossága van a járásbíró által megállapított tényállásnak.

[15] A másodfokú eljárásban tárgyaláson felvett bizonyítás eredményeként megállapított tényállás mindenben megalapozott, az azt vitató magánvádlói jogorvoslat a bírói mérlegelést támadja és így eredményre nem vezethet. Önmagában annak sem lenne relevanciája, ha a ténymegállapítást a bíróság kizárólag a vádlott és édesanyja tanúvallomására alapította volna, hiszen erről szól a mérlegelési szabadság, azonban jelen esetben mindezt a magánvádló és házastársa vallomásaival együtt vonta a bíróság mérlegelési jogkörébe és egészítette ki a tényállást.

[16] A másodfokon eljáró bíróság figyelemmel volt arra, hogy a Be. 593. § (2) bekezdése szerint, ha a másodfokú bíróság az ítélet megalapozatlanságának kiküszöbölése során - a helyes tényállás érdekében felvett bizonyítás, az ügyiratok tartalma vagy ténybeli következtetés alapján - az elsőfokú bíróságtól eltérő tényeket állapít meg, az eltérő tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat eltérően értékelheti. A másodfokú bíróság nem értékelheti az elsőfokú bíróságtól eltérően a másodfokú bíróság által megállapított ténnyel össze nem függő, valamint a megalapozatlansággal nem érintett tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat. A másodfokú bíróság így kizárólag a magánindítvány előterjesztésével összefüggésében vett fel bizonyítást, melynek keretében a tudomásszerzés időpontja olyan tény amire az elsőfokon eljáró bíróság nem vett fel érdemi bizonyítást, így ebben a körben nem volt akadálya a tényállás kiegészítésének.

[17] A megállapított tényekkel kapcsolatos bizonyítékok eltérő értékelésének tilalma azonban harmadfokú eljárásban a Be. 617. § folytán alkalmazandó Be. 593. § szerint ugyancsak tilalmazott megalapozott tényállás esetén, így a magánvádló erre irányuló fellebbezése eredményre nem vezethetett.

[18] A magánindítvány hiánya a büntetőjogi felelősségre vonás anyagi jogi akadálya, azonban nem a bűncselekmény létrejöttét, hanem a büntetőeljárás megindítását vagy folytatását zárja ki. Magánvádas eljárásban valójában nem a magánindítvány, hanem a feljelentés a vád, ami tartalmazza a magánindítványt és egyben eleget tesz a törvényes vád követelményének.

[19] A magánindítvány előterjesztésének időpontja olyan ténykérdés, amit a határozat történeti tényállásában kell rögzíteni, ehhez kapcsolódóan az irányadó bírói gyakorlat szerint a másodfokú határozatnak az az esetleges hibája, hogy a magánindítványt tartalmazó beadvány benyújtásának az időpontját tévesen jelölte meg, és a magánindítvány elkészítésére vonatkozó, egyébként helyes következtetés ezen a ténymegállapításon alapul, nem orvosolható felülvizsgálat körében, mert ez a megállapítás a tényállás része. (Legf. Bír. Bfv.III.1.645/1998.)

[20] A magánindítvány léte tény és egyszersmind jogkérdés is. Ténykérdés a tudomásszerzés időpontja, és a magánindítvány előterjesztésének időpontja. Az, hogy szükséges-e magánindítvány, illetve az joghatályos-e, már jogkérdés. A joghatályosság alapvetően két követelmény meglétét feltételezi. Egyrészt az arra jogosult nyilatkozzon arról,

hogy a terhelt felelősségre vonását kívánja, másrészt ezt a jognyilatkozatát jogvesztő határidőn belül terjessze elő.

[21] Ítéleti tények körében kell rögzíteni azt is, hogy mikor történt meg a jogosult felhívása és, hogy a felhívástól a magánindítvány megtételére jogosult mikor szerzett tudomást. (Legf. Bír. Bfv.I.505/2007/5.) Az ügydöntő határozat tényállásának tartalmaznia kell azt is, hogy a jogosult mikor szerzett tudomást arról, hogy a terhelt követte el az adott bűncselekményeket, és így a tényállás alapján eldönthetőnek kell lenni, hogy a magánindítvány a Be. előírásainak megfelel-e, az joghatályos-e. A bizonyításnak így erre a körülményre is ki kell terjednie. (Legf. Bír. Bfv.III.700/2007/6.).

[22] Mindezek alapján helyesen járt el a törvényszék amikor a szükséges bizonyítás felvételét követően egyben a hiányzó ténymegállapítást is pótolta. Az irányadó tényekből helyesen állapította meg, hogy a magánvádló magánindítványa elkésett, ami a büntetőeljárás akadálya, egyben eljárás megszüntetési jogcím is.

[23] A törvényszék határozata azonban annyiban pontatlan, hogy szemben a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvénnyel, a hatályos büntetőeljárás törvény nem harminc napban, hanem a bűncselekménnyel történő tudomásszerzéstől számított egy hónapban határozza meg a magánindítvány legkésőbbi előterjesztési határidejét. [Be. 378. § (3) bekezdés] Mindez azonban az elkésettség tényén és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett történő eljárás megszüntetés helyességén nem változtat.

[24] A másodfokon eljáró törvényszék így helyesen döntött az eljárás megszüntetéséről az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése mellett, és a jelzett kisebb pontosítással annak indokai is mindenben helytállóak.

[25] Az ítéltábla az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező döntéseket (Be. 671. § 15. pont) is mindenben törvényesnek tartotta, melyek megfelelnek a határozatban teljeskörűen felhívott jogszabályi rendelkezéseknek.

[26] A kifejtettekre tekintettel a Debreceni Ítéltábla a másodfokú bíróságként eljáró Nyíregyházi Törvényszék végzését a védelmi másodfellebbezések alaptalansága folytán a Be. 623. §-a alapján helybenhagyta.

[27] A harmadfokú végzés elleni fellebbezést a törvény kizárja (Be.615.§).

Debrecen, 2022. május 16. napján

Dr. Gömöri Olivér sk. tanács elnöke, Dr. Elek Balázs sk. előadó bíró, Dr. Toma Attila sk. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 1.Bf.323/2021/5. sz. végzés a harmadfokú határozat által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debreceni Ítéltábla
2.Bhar.133/2022/6/I.

5

Dr. Gömöri Olivér sk.
a tanács elnöke